

Firmy: nemocenská je pro simulanty

Dokončení ze strany 1

Sociální demokraté chtěli zrušení karenční doby prosadit už před čtyřmi lety, kdy měli v čele premiéra Bohuslava Sobotku. Musejí však couvnout před odporem zaměstnavatelů a přislíbit, že do pravidel nemocenské nesáhnou bez dohody tripartity. Nyní se tím trápí nemusejí, protože odpovědnost za smír sociálních partnerů přešla na Babišova bedra spolu s rolí ministerského předsedy.

Ve svém nynějším návrhu se poslanci ČSSD opírají o verdikt Ústavního soudu z poloviny roku 2008. Tehdy soud shodil zavedení karenční doby, jak ji prosadila vláda Mirka Topolánka, se zdůvodněním, že stát trestá zaměstnance, aniž by se sám nejprve podíval, jestli se chová účelně a hospodárně. Topolánkův kabinet tehdy odmítnutý návrh vzal, přidal k němu úlevu na nemocenských odvodcích a schválil ho znovu, což už brněňští soudci nechali platit.

Argumenty z Brna

Podle sociálních demokratů výhrady uplatněné ústavními soudci nadále platí, i když se je podařilo utišit kompenzací na nižších úhradách nemocenského pojištění pro zaměstnavatele.

„Jedná se o poněkud pohodlný, až svévolný postup ze strany státu, který kvůli neurčitému počtu zneužívatelů nemocenských dávek plošně postihuje všechny kategorie zaměstnanců. Jelikož většina běžných onemocnění je krátkodobá, výsledek může být, že zaměstnanci budou na svou nemoc čerpat dovolenou, což je ovšem v příkrém rozporu s jejím účelem,“ citují poslanci ústavní nálezev v odůvodnění své novely.

Soudci tehdy dodali i to, že dalším průvodním jevem zavedení karenční doby podle nich bude přecházení nemocí, aniž by člověk zašel k doktorovi a vyřídil si neschopenku. Pak se infekční pracovník stává kurýrem bacilů mezi

Jak se hradí nemocenská

Tabulka na vzorových příkladech ukazuje, jak se krátí mzda při čerpání nemocenské. Náhrada od zaměstnavatele je počítána za týden.

Hrubá mzda	15 000 Kč	25 000 Kč	35 000 Kč	50 000 Kč
Čistá mzda	12 405 Kč	19 295 Kč	26 185 Kč	36 520 Kč
Nemocenská za 1. měsíc	7017 Kč	11 673 Kč	15 278 Kč	18 852 Kč
Nemocenská za další měsíce	8144 Kč	13 542 Kč	17 721 Kč	21 869 Kč
Propad za 1. měsíc	-5389 Kč	-7622 Kč	-10 908 Kč	-17 669 Kč
Propad za další měsíce	-4262 Kč	-5753 Kč	-8465 Kč	-14 652 Kč

Zdroj: Partners

■ 1. až 3. den

nemoci jsou neplacené, zaměstnanec nemá nárok na žádné peníze

■ 4. až 14. den

nemoci nyní propláci zaměstnavatel, pak platbu přebírají pojišťovny

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

■ 1. až 11. den

by nově propláceli zaměstnavatelé podle vládní představy - pak by opět přišly na řadu pojišťovny

■ 60 procent

běžné mzdy hradí zaměstnavatel od 4. do 14. dne, ČSSD navrhuje, aby to tak bylo již od prvního dne nemoci

■ 0,2 procentního bodu

snížení odvodů nemocenského pojištění pro zaměstnavatele a osoby samostatně výdělečně činné má být podle ČSSD kompenzací za zrušení karenční doby

■ 39,5 dne

byla v roce 2008 průměrně dlouhá doba pobytu pracovní neschopnosti, v roce 2009 - po zavedení karenční doby - se prodloužila na 48,43 dne

■ Podle zastánců karenční doby je to důkaz, že lidé zůstávají doma s vážnými nemocemi

■ Podle odpůrců důkaz, že mnoho zaměstnanců nevyhledá nemoc v prvních třech dnech, ale nechají ji rozvinout, protože se pak léčí déle

své kolegy a zhoršuje vlastní zdravotní stav.

Hospodářská komora i Svaz průmyslu včera premiérovi v demisi vzkázaly, že se jim možnost zrušení karenční doby ani trochu nelíbí. A že pokud se to stane, mají se na změně finančně podílet zaměstnanci. „Před znovuzavedením karenční doby byla nemocnost ve srovnání s ostatními vyspělými evropskými zeměmi nepříjemně vyšší. Hlavně u krátkodobých pracovních neschopností byla naše země výrazně nad průměrem středoevropských zemí s podobnou historií, jako jsou Maďarsko, Polsko nebo Slovensko, aniž by k tomu byl oprávněný důvod,“ uvedl Vladimír Dlouhý, prezident Hospodářské komory.

Zjevně tak nestačí ani Babišův zmírňující nápad, že by zaměstnavatelé sice hradili část mzdy svým nemocným pracovníkům od prvního, ale pouze do jedenáctého dne neschopenky. Nyní je to od čtvrtého do čtrnáctého dne, takže po Babišově matematickém záslahu by zůstal počet dnů placených zaměstnavatelem stejný, jen by začínal bezprostředně po nástupu na domácí vyhlášení. Pak si úhradovou povinnost přebírají pojišťovny, dnes i podle návrhu.

Sousedí karenční dobu nemají

Jednání zástupců vlády, odborů a zaměstnavatelů, kde si budou vyřikávat své těžko sluchitelné představy, se uskuteční 9. května. I na jeden fakt se dá dívat různými

FOTO: SHUTTERSTOCK / KOLÁŽ SIMON / LN

mi způsoby, jak ukazuje statistický údaj, podle něhož se mezi lety 2008 a 2009 prodloužila doba, kterou průměrně Češi trávili doma na neschopence. Podle obhájců karenční doby to dokládá, že do postele zamířili jen lidé s opravdovým zdravotním problémem a simulanti zůstali odrazení od vyhýbání se práci. Podle odpůrců to znamená, že mnoho Čechů nemoc přechází a pod perňuru zamíří až tehdy, když už fyzicky nemají jinou možnost.

Průzkum, který v lednu 2016 provedl pracovní portál Profesia.cz, přidal do debaty další čísla - tři čtvrtiny dotázaných uvedly, že jdou do práce i s nemocí, protože si výpadek financí nemohou dovolit. Týká se to hlavně lidí,

kteří pobírají minimální mzdu, případně jsou jí blízko, či zaměstnanců ve směnných provozech. Tam se často podmiňuje výplata bonusů odsouzením všech předepsaných služeb.

Před dvěma lety, kdy průzkum vyšel, se zrovna ČSSD pokoušela prosadit alespoň uzákonění pěti dnů placeného indispozičního volna, takzvaných sick days, když bylo očividné, že zrušení karenční doby přes zaměstnavatele neprojde. Nepovedlo se ani to, sick days zůstaly dobrovolným benefitem, který firmy mohou, ale nemusejí nabízet.

V cizině se k náhradám mzdy za dobu nemoci přistupuje různě, i když zástupci českých zaměstnavatelů rádi uvádějí, že karenční

doba není českým výmyslem, ale běžným nástrojem využívaným v řadě členských států.

Například Slováci dostávají peníze od prvního dne, ale jen ve výši 25 procent, od 4. dne je to 55 procent jejich průměrného příjmu. V Rakousku mají zaměstnanci nárok na sto procent své mzdy v prvních 6 až 12 týdnech na lůžku, podle toho, jak dlouho na daném místě pracují. Poté dostávají 50 procent svého příjmu. Němcům platí zaměstnavatel stoprocentní náhradu šest týdnů, stonaj-li déle, snižuje se na 70 procent. Ani poslední ze sousedů, Polsko, nemá zavedené moratorium na první dny nemoci - tam marodovi náleží 80 procent výděleku v prvních 33 dnech neschopenky.

ČVUT se pře o extrémní odměny děkanky

Akademici na tom nemusejí být v Česku tak špatně, jak se říká. Ukazuje to alespoň případ Aleny Kohoutkové z ČVUT. Osm let byla děkankou velké stavební fakulty, navíc si drží post šéfkyně katedry. A uniklé dokumenty ukazují, že si na veřejné vysoké škole vydělává víc než premiér nebo prezident této země.

MARTIN RYCHLÍK

PRAHA V pražských Dejvicích se nachází Stavební fakulta ČVUT. Patří k nejbohatším z osmičky fakult významné polytechniky, přičemž roční rozpočet je kolem 850 milionů korun. Není divu: výchova stovek inženýrů, stavební výzkum i expertní doplňková činnost jsou atraktivní pro firmy.

České vysoké učení technické (ČVUT) prošlo v minulých letech turbulentním obdobím, kdy se objevily tajné nahrávky i spory dnes již někdejšího rektora Petra Konvalinky s děkankou fakult. Kdosi - v rozjitřené atmosféře - proto nejspíše zažádal dle zákona 106 o svobodném přístupu k informacím o zveřejnění výši odměn rektora, kvestora a všech děkanů ČVUT.

A přišlo překvapení. Mezi úhrnnými odměnami děkanů za rok 2017, jež se dle zdrojů LN až na jednu výjimku pohybují od 1,1 do 2,9 milionu korun, vyskočila částka 5 465 243 korun! Ano, super-

plat děkanky Aleny Kohoutkové. Kromě zdrojů LN to dosvědčuje i dopis z 19. ledna 2018, který krátce před skončením svého mandátu odeslal rektor Konvalinka. Adresoval jej dvěma členům senátu stavební fakulty: předsedovi Jiřímu Pazderkovi a šéfovi senátní ekonomické komise Jiřímu Cajthamlvi.

„To je pro mne šokující“

V listě je přesně a slovy specifikována enormní odměna 3,7 milionu korun exděkanky Kohoutkové za rok 2017 - zároveň i vedoucí katedry betonových konstrukcí a dnešní prorektorky pro výstavbu.

„Výše odměn mnohonásobně převyšuje obvyklé částky, které byly vyplaceny ostatním, výše uvedeným funkcionářům. To je pro mne šokující,“ napsal rektor s dovětkem, aby senát, jenž odpovídá

za dohled nad hospodařením s přidělenými veřejnými finančními prostředky, provedl kontrolu ve věci takto vysokých odměn.

To se následně stalo. Svědčí o tom dva zápisy ze schůzí senátu - z 24. ledna (pověření docenta Cajthamla prověřením odměn) a pak z 21. února, kdy šéf ekonomické komise ostatní informoval o zaslání zprávy končícímu rektorovi. V té stojí, že děkančiny prémie byly složeny ze tří částí: z fondu odměn fakulty (175 tisíc korun), z fondu děkana (4500 korun) a ze zdrojů katedry betonových konstrukcí (celá zbyvajících částka).

Za prostředky kateder ovšem odpovídá jejich vedoucí (Kohoutková) a senát do užití peněz na odměny nechal zasahovat. „Jako morální či etický problém je možné diskutovat o velmi nestandardní

výši odměn a dále faktu, že příkazem těchto operací je sama profesorka Kohoutková. Dochází zde totiž k souběhu funkce vedoucí katedry a děkanky,“ stojí v dopise pro rektorát ze dne 31. ledna.

„Všechny odměny byly vyplaceny v souladu s předpisy a kontrola nenašla pochybení. Pokud jde o můj osobní názor jako předsedy komise, výše odměn mi přijde nepřiměřeně vysoká a nemorální,“ sdělil LN docent Cajthaml.

Kohoutková: Práce mě baví

Nynější prorektorka Kohoutková, jež kandidovala proti obhajujícímu Konvalinkovi i vítěznému rektorovi Vojtěchu Petráčkovi, ve svých odměnách nevidí problém. Nabídka k většímu rozhovoru odmítla, neboť nyní pobývá v zahraničí. Nicméně telefonicky LN sdělila,

že její katedra je enormně ekonomicky úspěšná. Peníze získává za výuku, za vědu a výzkum i z velkých projektů placených Grantovou či Technologickou agenturou ČR. Zvláště významný je právě jí hrazený záměr Centra pro efektivní a udržitelnou infrastrukturu (CESTI), jehož hlavním řešitelem pro roky 2013 až 2019 je Kohoutková. Účastníky projektu jsou též firmy jako Metrostav, Eurovia, Hochtief či SMP CZ.

Odměny jsou prý zasloužené. „Nebyly to děkanské odměny, ale odměny za pracoviště, které je na tom dobře. Práce mě baví,“ řekla Kohoutková, jež dostala nedávno Cenu Milady Paulové pro ženy ve vědě za celoživotní přínos.

„Tato katedra je velmi dobře ekonomicky zajištěná i z pohledu celého ČVUT,“ tvrdí tajemník fa-

kulty Miroslava Vlasák. Nové vedení univerzity se ke konkrétním výplatám pracovníků nechce vyjadřovat; rektor Vojtěch Petráček je do patku mimo Česko.

„Je potřeba upozornit na fakt, že v souladu s vysokoškolským zákonem fakulty samostatně hospodaří s přidělenými prostředky a současně mají autonomii i v oblasti pracovních vztahů,“ odpovídá kvestor Jan Gazda. Ani ministerstvu školství do odměn nic není. „Ministerstvo určuje jen mzdu rektora. Výši mezd ostatních zaměstnanců vysoké školy nepřísluší ministerstvu určovat ani posuzovat jejich adekvátnost či mravnost,“ dodává mluvčí Jarmila Balážová.

Kužilek: Je to veřejný zájem

Bývalý rektor Konvalinka, o jehož odvolání dvakrát hlasoval senát, si stále myslí, že odměny byly neúměrné. „Myslím, že si někteří funkcionáři univerzity dostatečně neuvědomují, že hospodaří s veřejnými prostředky,“ řekl LN Konvalinka. Na univerzitě ovšem bují spekulace, že zájem o odměny mohl souviset s rektorskou volbou, které se účastnil jak profesor Konvalinka, tak Kohoutková.

Ta LN sdělila, že „na ochranu osobních dat použije všechny dostupné právní prostředky“. Má veřejnost právo znát výši jejich odměn? „U takto vysoce postavené osoby veřejné vysoké školy je nepochybně převažující veřejný zájem na informacích o jejím odměňování z veřejných prostředků. I zájem novinářů je legitimní, protože sleduje účel veřejné diskuse,“ míní Oldřich Kužilek, expert na otevřenost veřejné správy.

Alena Kohoutková (64 let) - bývalá děkanka stavební fakulty, dnes prorektorka ČVUT

■ V letech 1973 až 1978 vystudovala stavební fakultu ČVUT (inženýrka).

■ Následně pracovala ve funkci statika a analytika v Projektovém ústavu výstavby hlavního města Prahy (v letech 1983 až 1992).

■ V roce 1992 se stala vědeckou pracovnící Kloknerova ústavu ČVUT, odkud se vrátila na fakultu.

■ Mezi roky 1994 až 2004 pracovala jako odborná asistentka na katedře betonových konstrukcí a mostů.

■ V roce 1994 se habilitovala v oboru teorie stavebních konstrukcí a materiálů (získala titul docentka).

■ Od roku 2005 až dosud je vedoucí katedry betonových a zděných konstrukcí na Fakultě stavební Českého vysokého učení technického.

■ Roku 2009 získala nejvyšší titul profesorky ČVUT v oboru teorie stavebních konstrukcí a materiálů.

■ Na podzim téhož roku byla poprvé zvolena děkankou stavební fakulty ČVUT, když v senátu porazila poměrem hlasů 16:9 pozdějšího rektora Petra Konvalinky. Čtyři roky nato potvrdila svůj další čtyřletý mandát: 23 hlasů bylo pro, tři proti.

■ V říjnu 2014 dostala Cenu Milady Paulové pro ženy ve vědě, a to za celoživotní přínos. Zvláště byly vyzdvíženy její výpočtové analýzy a práce o recyklaci betonu.

■ Je autorkou řady skript. Odborná databáze Scopus eviduje 51 studií a příspěvků, jimž se dostalo 64 citací.

■ Vychovala dvě děti: dceru a syna.

